som blifwer att bese på stället dagen före auktionen från kl. 9 f. m. till kl. 3 e. m. Stockholms Hus-Auktionskammare den 20 November 1871.

Skuldfordringsmål.

De, som hafwa fordringar eller skulder hos aflidne Kammardrängen i Riksgäldskontoret C. F. Wenus, torde, för bouppteckainqs upprättande, detsamma uppgifwa senast den 29 i denna månad till

Aug. Schjölin,
Götgatan № 31, i Diversehandeln.

Sjölägenheter.

Stockholm—Antwerpen.

Ångfartyget **Motala**, Kapten F. W. Gleerup, afgår **i slutet af denna månad** till **Antwerpen** och **eventuelt Havre**, medtagande passagerare och fraktgods.

Närmare meddela **Olson & Wrigth,** Skeppsbron № 20.

Till Åbo

afgår Ångf. **Amiral von Platen,** Kapten V. Rydell **i slutet af denna månad,** om tillräcklig last anmäles.

J. R. Wall, Skeppsbron № 26.

Till Gefle (direkt)

afgår Ångf. **Sten Sture,** Kapten J. W. Lundgren, såwida full last anmäles innan middagen i dag och is ej hindrar.

Närmare meddelar Fr. E. Lindquist, Slottsbacken № 6.

Extra Resa.
Till Gefle (direkt)

afgår Ångf. **Gefle,** Kapten P. J. Mörk, **efter fulländad lastning.**

Närmare meddelar Fr. E. Lindquist, Slottsbacken № 6.

Till Sundswall (direkt)

afgår Ångfartyget **Volontaire,** Kapten Axel Nordblom, **Lördagen den 25 November, efter intagen last.**

Närmare meddelar Fr. E. Lindquist Slottsbacken № 6.

Till Söderhamn (direkt)

afgår Ångf. **Nya Söderhamn,** Kapten E. Törnros, **Söndagen den 26 November, tidigt på morgonen.**

Närmare meddelar Fr. E. Lindquist, Slottsbacken № 6.

Till Hudikswall

afgår i början af nästa wecka Ångaren **Norra Öland,** Kapten Minck, såwida wäderleken tillåter, medtagande passagerare och fraktgods. Last anmäles hos

Olson & Wright, Skeppsbron № 20.

Till Carlskrona

afgår om ett par dagar Ångfartyget **Stockholm,** Kapten S. H. Morin, medtagande fraktgods och passagerare. Last anmäles hos

Olson & Wright, Skeppsbron № 20.

Stockholm—Norrtelje.

Från och med Måndа en den 9 Oktober afgår Angf. **Fredriksborg** från Gustaf III:s staty:

Till Norrtelje:	Från Norrtelje:
Måndagar och Torsdagar kl. 9 f. m.	Tisdagar och Fredagar kl. 9 f. m.

Obs. Furusund anlöpes.

Ångbåten Strömma Kanals

ordinarie resor upphöra med Lördagen den 25 November; men fortsätter med extra resor så länge naturhinder ej möter.

Till Ronneby

är sjölägenhet för fraktgods med snällseglande Skonerten **Neptunus,** Kapten **H. Skotte,** som afgår Lördagen den 25 dennes.

Närmare meddela **Olson & Wright,** Skeppsbron № 20.

Waror att hemta.

Herrar Lastemottagare

med Ångf. **Tilsit,** Kapten **Th. Breidsprecher,** kommande från **Stettin,** behagade ofördröjligen låta tullbehandla och afhemta sina waror.

Närmare meddelar **Carl W. Boman,** Flygarsons Efterträdare, Skeppsbron № 30.

Herrar Lastemottagare

med Skonertskeppet **Terpsichore,** Kapten **T. W. Randleff,** från **Nantes,** behagade ofördröjligen låta tullbehandla och afhemta sina waror.

Närmare meddelar **Carl W. Boman,** Flygarsons Efterträdare, Skeppsbron № 30.

Herrar Lastemottagare

med Briggen **Marie Louise,** Kapten **C. S. Erlandsson,** från **Bordeaux,** behagade ofördröjligen låta tullbehandla och afhemta sina waror. Närmare meddelar

Carl W. Boman, Flygarsons Efterträdare, Skeppsbron № 30.

Jernwägsturer.

Bantåg afgå alla dagar från den 17 Juli.

Stockholm—Göteborg—Malmö.

Snälltåg.	Blandade tåg.
Fr. **Stockholm** kl. 6,6 f. m. Ank. till **Göteborg** kl. 5,59 e. m. „ „ **Malmö** påföljande dag kl. 1,0 f. m.	Fr. **Stockholm** kl. 9,0 f. m. Ank. till **Göteborg** påföljande dag kl. 8,31 e. m. och till **Malmö** på tredje dagen kl. 7,38 e. m. Fr. **Stockholm** till **Gnesta** kl. 2,56 e. m.

Malmö—Göteborg—Stockholm.

Snälltåg.	Blandade tåg.
Från **Malmö** kl. 2,0 e. m. Ank. till **Göteborg** påföljande dag kl. 12,54 e. m. och till **Stockholm** kl. 6,1 e. m.	Från **Malmö** kl. 7,0 f. m. Ank. till **Jönköping** kl. 6,47 e. m. och till **Stockholm** tredje dagen kl. 7,22 e. m.

Stockholm—Charlottenberg.

Snälltåg.	Blandade tåg.
Fr. **Stockholm** kl. 6,6 f. m. Ank. till **Charlottenberg** kl. 5,50 e. m. och till **Christiania** kl. 10,14 e. m.	Från **Stockholm** kl. 9,0 f. m. Ank. till **Charlottenberg** påföljande dag kl. 12,30 e. m.
Från **Christiania** kl. 4,48 e. m.	
Från **Charlottenberg** kl. 10,0 e. m.	Från **Charlottenberg** kl. 3,5 e. m.
Ank. till **Arwika** kl. 10,50 e. m. och till **Stockholm** påfölj. dag kl. 6,1 e. m.	Ank. till **Stockholm** påföljande dag kl. 7,22 e. m.

Stockholm—Upsala.

Fr. **Stockholm** kl. 7,6 f. m.	Ank. t. **Upsala** kl. 9,36 f. m.
„ „ kl. 3,16 e. m.*)	„ „ kl. 6,16 e. m.*)
„ „ „ 7,36 „	„ „ „ 9,50 „

Upsala—Stockholm.

Fr. **Upsala** kl. 5,49 f. m.	Ank. till **Stockholm** kl. 8,30 f. m.
„ „ „ 1,50 e. m.	„ „ „ kl. 4,46 e. m.
„ „ „ 6,36 e. m.	„ „ „ „ 8,52 e. m.

*) Detta tåg går Sön- och Helgdagar från **Stockholm** kl. 1,36 e. m. och ank. till **Upsala** kl. 4,2 e. m.

Tiderna i Stockholm äro angifna för Centralstationen. — Från den södra stationen afgå från och med samma dag Blandade tåget till Göteborg kl. 9,6 f. m. och till Gnesta kl. 2,55 e. m.

allt jernwägstid. — **Stockholmstiden 24 minuter senare än tiden i tabellen.**

Stockholm.

H. M:t konungens afresa från Kristiania lärer wara bestämd att inträffa i morgon lördag. H. M:t afreser med extratåg till Carlstad och ditwäntas kl. 5 e. m. Natten lärer komma att tillbringas hos landshöfdingen på Wäxnäs. H. M:t inträffar således först på söndagen i hufwudstaden.

I söndags gaf H. M:t middag för militärkomitéens ledamöter.

Från Kristiania telegraferades i går: I går förmiddag öfwerworo konungen och prins August det i Kristiania förlagda artilleriets uppwisning i gymnastik. Senare på dagen gaf hr Thorwald Meyer middag med dans; efter middagens slut infunno sig konungen och prinsen. Konungen deltog i dansen. I afton komma konungen och prinsen att bewista en föreställning å teatern.

Postwerket. På grund af K. M:ts förordnande den 21 sistl. Oktober komma med detta års slut Wrigstads och Sollebrunns postkontor samt Charlottenbergs posterpedition att indragas, hwaremot en posterpedition öppnas wid Säffsjö, hwarest för närwarande är poststation, likasom postutwexlingen wid Wrigstad, Sollebrunn och Charlottenberg kommer att bestridas genom poststationer. Till posterpeditör i Säffsjö har generalpoststyrelsen den 9 dennes transporterat posterpeditören i Charlottenberg C. G. Hellqwist, och till poststationsföreståndare i Wrigstad förordnat fröken Josefina Bernhardina Albertina Eugenia Charlotta Granfelt. Den 1 Januari nästa år kommer en poststation att öppnas wid Stora Tuna kyrka i Dalarne; och har till föreståndare för densamma generalpoststyrelsen den 13 dennes förordnat orgelnisten C. E. Ståhlberg.

Det ryktbara landstingsmålet i Malmö har enligt Öresf.-P:n hos K. M:t blifwit afgjordt sålunda, att landshöfdinge-embetet förklarats hafwa oriktigt förfarit, hwadan landstinget ånyo bör sammanträda för wal af ledamot i Första Kammaren.

Lärowerksinspektion. Statsrådet Wennerberg wäntades i tisdags till Lund för inspektion af derwarande lärowerk.

= Expeditionschefen Bruhn har under förra weckan inspekterat folkskolelärareseminariet i Wexiö.

Statens jernwägstrafik. Ur rapporten angående trafiken å samtliga trafikdistrikten under Oktober månad 1871 meddelas wi följande uppgifter:

	Summa inkomst.	Medellängd trafikerad bana.	Inkomst pr dag och banmil.
	Rdr.	Mil	Rdr.
Okt. 1871 ...	667 345,97.	110,2.	195,34.
Samma månad 1870......	539 300,97.	103,9.	165,26.
Från detta års början.....	6 415 808,31.	106,7.	197,79.
Samma tid förlidet år....	5 644 393,92.	103,9.	178,70.

Befordran. T. f. uppbördskommissarien C. F. Sundgren, som hittills i sådan egenskap tjenstgjort inom distriktet "Johannes och Skeppsholmen", har numera såsom ordinarie uppbördskommissarie öfwertagit distriktet "Ladugårdslandet och Kongl. Djurgården."

Af Esaias Tegnérs samlade skrifter i den nya godtköpsupplagan har andra häftet utkommit och innehåller slutet af Frithiofs saga, med anmärkningar och förklaringar, samt Axel, Nattwardsbarnen och början af Gerda. Arbetet utkommer i tio häften, af hwilka det sista lemnas gratis till subskribenter, som således erhålla den store skaldens werk i en särdeles wacker och korrekt upplaga för 9 rdr rmt.

Stora teatern. I anseende till hr Swartz' opaßlighet kunde Shakespeares skådespel "En Wintersaga" icke, såsom ämnadt war, gifwas i går afton. Man läser dock lyckligtwis hafwa anledning att tro, att den utmärkte skådespelaren skall rätt snart kunna återtaga sin werksamhet och att stycket således kommer att gifwas någon dag i nästkommande wecka. Ibland de notiser, wi i tisdagsbladet lemnade om detta skådespel, hade insmugit sig den felaktiga uppgiften, att stycket uppförts wid Elisabeths hof. Werkliga förhållandet är, att skådespelet gafs wid konung Jakobs hof, år 1613, sedan det twå år förut erhållit tillstånd att uppföras.

Nils Wilhelm Almlöf, den städse lika ungdomlige skådespelarveteranen, är nu lyckligtwis redan så återstäld från det mißöde, som träffade honom för någon tid sedan, då han af en droska omkullkördes på Arsenalsgatan, att han ånyo kan gå ut, och tyckes han befinna sig wid förträfflig helsa. Han läser rätt snart, möjligtwis redan i nästa wecka, åter uppträda på scenen, hwilken alltför länge saknat honom.

Södra Teatern. Till följd af fröken Andersons sjukdom har Fragolettos parti i operetten "Frihetsbröderna" blifwit öfwertaget af fru De Wahl, som wid operettens första uppsättande creerade denna roll. Fru De Wahls återuppträdande wid onsdagens representation helsades af publiken med starka applåder samt rönte hon under pjesens gång talrika bewis på publikens sympatier.

Sjukligheten i hufwudstaden under weckan från och med söndagen den 12 till och med lördagen den 18 Nov. 1871, icke betydlig. Af smittkoppor hafwa 16 fall under weckan blifwit anmälda. Sjukantalet å hufwudstadens sjukwårdsanstalter war den 18 November: å serafimerlasarettet 233; å allmänna garnisonssjukhuset 154; å sjukhuset wid Sandbergsgatan 181; provisoriska sjukhuset å Sabbatsberg 67; Stockholms hospital, Conradsberg, 175 samt å kurhuset 166. Mest gängse sjukdomar i följande ordning: katarrher, halsinflammationer, diarrhéer, maginflammationer och frossor.

Dödsfall. Sistlidne tisdag afled telegrafassistenten och föreståndaren för Sandhamns elektriska telegrafstation **E. H. Traner** i en ålder af 41 år. Den aflidne hade kl. 4 e. m. samma dag träffats af ett slaganfall, som kl. 11 på natten ändade hans lif.

Klapphus. I A. B. läses: Ett nytt klapphus har af några företagsamma personer med Drätselnämndens tillåtelse blifwit uppfördt i strömmen nedanför stadens cellfängelse och öppnas i dag för allmänheten. Detta nya klapphus är i likhet med det wid Rödbotorget särdeles beqwämt inredt för några och tjugo klappande personer, hwilka i särskildt deritill inrättade kar kunna förrätta sitt arbete, utan att derwid blifwa wåta om fötter eller kläder. En billig afgift är faststäld för klapphusets begagnande.

Sjöförsäkrings-aktiebolaget Neptuni hufwudkontor, Skeppsbron n:o 36, 1 1/2 tr. upp, hålles från och med den 1 nästkommande December tills widare öppet från kl. 10 f. m. till kl. 5 e. m.

= Likaledes kommer brand- och lifförsäkrings-aktiebolaget **Sweas** afdelningskontor, beläget i samma hus, att från och med ofwannämnda dag å samma tid hållas öppet.

Kanonångbåten "Gunhild", förd af kapten P. Starck har, säger G. H. T., i onsdags på förmiddagen ankommit till Göteborg för att, likasom de föregående åren, under wintern stationeras i derwarande skärgård, i ändamål att lemna assistens åt deraf i behof warande fartyg och fiskarebåtar.

Halsberg—Motala—Mjölby jernwäg. Till de uppgifter angående denna bana, wi för några dagar sedan meddelade, kunna wi nu lägga följande, hemtade ur en korrespondent till Jönk. Tidn.:

Å denna jernwäg torde arbetena snart komma att taga sin början, sedan uppgörelse nu definitift afslutats med åtskilliga ingeniörer om öfwertagande af terrasseringsarbetena å wissa delar på entreprenad; sålunda lära de första 4 milen från Halsberg kontraherats för gemensam räkning till en swensk och en norsk ingeniör, och å liniens andra ända har en annan ingeniör afslutat kontrakt om en längre sträcka. Befintlige spekulanter på banans öfriga delar komma säkerligen att inom kort få sina kontrakt uppgjorda, så att arbetena komma i full gång.

Redan för någon tid sedan woro alla uppgörelser rörande erforderlig mark för banans behof med jordegarne träffade, hwarwid det märkliga förhållandet förekommit, att godwillig öfwerenskommelse kunnat träffas med alla innehafware af den mark, hwaröfwer banan kommer att ledas, och detta till blott omkring 1/4:del af den kostnad förslaget upptog.

Jernwägen kommer troligen att beläggas med räler af bessemerstål, utwalsade wid Motala werkstad till en sektion, som har lika höjd med de å statens jernwägar begagnade, men med så smalt lif, att wigten blir endast omkring 17 skålp. pr fot, utan att de derför besitta mindre bärförmåga än engelska räler, som wäga 21 skålp. pr fot. Äfwen den rörliga materielen kommer att tillwerkas wid Motala werkstad, hwarest för närwarande äro under tillwerkning ett par mindre lokomotiv på en smalspårig bana.

P. S. De fyra första milen från Halsberg hafwa öfwertagits af normannen ingeniör Wessel och löjtnant Sandell, de tre derpå följande milen af löjtnant Kullberg och ingeniör Påhlman samt de öfrige twå milen af ingeniör Lindegren.

Sjöförsäkringsbolaget Nordens delegare hade i onsdags bolagsstämma i Göteborg, hwarwid till direktionsledamöter återwaldes hrr C. Meyer (werkställande direktör) och konsul W:m Röhß; i st. f. afl. hr A. F. Landgren inwaldes hr O. Brusewitz.

Egendomsförsäljning. Sterbhusdelegarne efter framlidne generalmajoren C. E. Rudbeck hafwa, enligt N. D. A., till kammarherren baron R. Rudbeck på Ekosberg försålt egendomarne Wiby, Kista, Gillberga och Boda för en köpesumma af 160 000 rdr.

Gåfwa. I G. H. T. för i onsdags meddelas, att en onämnd wälgörare samma dag tillstält "Barnhemmet på Kullen" en gåfwa af 500 rdr.

Från Öregrund meddelas till Norrt.-P:n: Den förr omnämnda skonerten "Triton" från Wisby, som strandade wid Gåsgrund å Trutbådan, har af bogserångaren "Gefle" blifwit tagen af grund och till Gefle inbergad samt sedermera försålts till rederi derstädes.

Förloradt fartyg. Från Umeå skrifwes den 17 dennes: Sistlidne lördag wanns bekräftelse på det härstädes under förra weckan gängse ryktet, att ytterligare ett fartyg skulle hafwa strandat i närheten af Gadden. Sistnämnde dag anlände nämligen hit till staden skepparen F. A. Blomqwist, hwilken warit befälhafware å åländska skonerten "Tolo", som under storm och snötjocka natten mot den 2 dennes stött på grund å det s. k. Malgrundet i Qwarken samt efter ett par dagars förlopp, efter uppkommen nordwestlig storm, drifwit till sjöß, utan att det minsta af fartygets last eller inventarier kunnat bergas af besättningen, som under det swåra wädret med knapp nöd räddade sina lif. Fartyget, som innehade träwarulast, war från Åbyn destineradt till Köpenhamn.

Wäderleken och kommunikationerna norr-ut. Från Hernösand skrefs i lördags: Snöfallet har fortfarit i förrgår och i går, så att wi nu hafwa fullgodt slädföre. Förmodligen är detta snöfall orsaken dertill, att dagens södra post ännu när detta skrifwes ej anländt. De senaste dagarnes storm har haft den följd, att ångarna "Hernösand" och "Westernorrland", hwilka på onsdags morgon afgingo från Stockholm, ännu ej hit anländt; de lära hafwa sökt hamn i närheten af Söderhamn. Ångbåtsfarten på Ångermanelfwen har upphört för året.

Hr Poul Rolier, den franske ingeniören, som i fjol företog den äfwentyrliga ballongresan från det belägrade Paris och föll ned i Norge, har i dessa dagar uppehållit sig i Köpenhamn, hwarifrån han i måndags afreste med sin unga fru till Norge för att wisa henne det ställe, der han föll ned och räddade lifwet. Han anländer till Kristiania, der han rönte så warma sympatier för Frankrikes sak, ungefär på årsdagen af den märkwärdiga ballongfärden.

Concertentreprenören Ullmann, bekant genom sina f. k. "Patticoncerter", har nu åter samlat ett utwaldt sällskap, bestående af sångerskan Monbelli, tenoristen Nicolini, violinisten Sinori, harpspelaren Oberthür m. fl., med hwilket han börjat rundresa i Tyskland. I Leipzig har sällskapet uppträdt med utomordentligt bifall.

Amerikas statsskuld. Förenta Staternas finanssekreterare Boutwell har den 1 dennes afgifwit sin wanliga månadsrapport om landets statsskuld. Man finner, att densamma sagde dag uppgick till ett belopp af 2 361 mill. doll. Men då skattkammaren samtidigt innehade aktiva till ett wärde af 109 1/3 mill., hwaraf guld 99 mill. och sedlar 10 1/3 mill., utgör werkliga skuldbeloppet, sedan skattkammarens tillgångar blifwit frånräknade, 2251 2/3 mill dollars. Från 1 Mars till 1 Nov. d. år hafwa afbetalts 69 mill. och från den tid Grant tillträdde presidentwärdigheten (d. 1 Mars 1869) tillsammans 273 3/4 millioner.

Stockholms Län.

Minneswårdar. Uppå ansökan af handlanden E. Behmer har witterhets-, historie- och antiqvitets-akademien lemnat Behmer tillåtelse att få borttaga 4 forntida grafwårdar, belägna inwid den handelsbod, som B. uppfört wid landswägen på Uppinge egor i Grödinge socken, hwarest B. har för afsigt att uppföra behöfliga uthus.

Tjenstledighet och förordnande. Länsmannen i Seminghundra härad Brundin har för sjuklighet erhållit tjenstledighet från den 29 dennes till årets slut, under hwilken tid e. o. kammarskrifwaren C. E. Nordgren förordnats att Brundins tjenstebefattning bestrida.

Professor Dietrichsons föreläsning.

I går afton fortsatte och afslutade professor Dietrichson i sin andra föreläsning, den intressanta konstkritiska afhandlingen om "Apollo Belvedere." I korthet sammanfattadt war resultatet af den föregående föreläsningen öfwer samma ämne, en framställning af den satsen, att, från alla sidor betraktadt, är bildhuggarekonstens ändamål det att gifwa direkt idealiserande figurer. Denna sats tyckes wäl lida någon inskränkning deraf, att åtskilliga af denna konsts framställningar äro figurer af en mera grotesk eller karrikerande karakter, såsom alla dessa Silener och Fauner m. fl., hwilka antiken har att uppwisa; men i allmänhet sluta sig dessa figurer till andra, hwilka werkligen ega förenämnde egenskap, såsom särskildt, hwad sagde Silener och Fauner beträffar, till glädjeguden Bachus. Med en sådan uppfattning af bildhuggarekonsten som utgångspunkt, skådar man Apollo Belvedere i deß rätta belysning och förmår med intresse följa med en historisk framställning af de olika uppfattningar af denna figur, som under tidernas lopp sökt göra sig gällande, äfwensom de historiska öden, figuren genomgått.

Frågan om figurens betydelse har fortgått ända sedan halfannat århundrade och deß lösning har derunder utgjort konsthistoriens förtwiflan. Hwad man emellertid först kunde sluta sig till, war, att figuren icke utgör något original utan en kopia. Deri ligger på det hela ej något förringande af deß wärde. Ty antiken hade ej samma uppfattning af kopians ställning i konstnärligt hänseende som wår tid. Under det denna sistnämnda endast will finna konstnärsskapet i förmågan att framställa originaler, ansåg antiken, på samma gång den fann den stora konstnärens uppgift wara att skapa typer, dock det bättre för den mindre fulländade konstnären att framställa utmärkta kopior än att skapa medelmåttiga originaler. Den bjöd konstnären resignation, och denna resignation hafwa wi att tacka derför, att wi känna en mängd af antikens konstwerk, som eljest skulle hafwa warit för oß obekanta. Ty man må komma ihåg, att antalet af antika, ännu befintliga originaler är högst ringa, ja inskränker sig till 10 à 12 stycken, under det alla andra af antikens konstwerk endast äro oß bekanta genom kopior, hwilka härstamma från tiderna för konstens förfall.

När nu den frågan uppkastas, om Apollo Belvedere är original eller kopia, då kan, såsom nyß antyddes, ingen twekan uppstå derom, att wi hafwa framför oß en antik kopia efter ett förloradt original. Denna figur är en kopia, härstammande från en tid, som ej mera skapade några originaler, åtminstone inom gudawerlden, således från den romerska kejsartiden, som ej framstälde några typiska gudomligheter.

Bewisen för riktigheten af denna uppfattning finnas i en mängd omständigheter hos denna marmorfigur. Redan den marmorart, hwaraf den är förfärdigad och som uppenbarligen är Carrara, ådagalägger detta — utan att dermed är sagdt, att den till sitt **ursprung** är romersk. Bland de öfriga bewisen för, att det är en kopia och det af ett äldre originalarbete i brons, må nämnas det stöd, som blifwit tillagdt statyen, och hwilket långt ifrån höjer deß skönhet, men deremot uppenbarligen blifwit tillsatt på grund af materialets (marmorns) beskaffenhet. Widare den utomordentliga finhet, hwarmed klamys eller kappan är utarbetad, jemte den omständigheten, att alla partier i densamma brytas i skarpa kanter — ett maner, som just tillhör bronsgjutningen, hwilken har sin starkaste sida i förmågan att framkalla reflexer. Slutligen ådagalägges figurens egenskap af kopia genom hela deß hållning, deß raffinerade effektfullhet, som utgör en mera efter popularitet jägtande framställning, än som utmärker antikens originalskapelser.

Men hwar finnes originalet? Ingen dödlig kan nu mera säga detta. Det har otwifwelaktigt gått förloradt under de stormiga tider, som kastat ned i glömskans natt så många andra af antikens mästerwerk.

Frågan om denna kopias betydelse, liksom om tiden och anledningen för framställningen af deß original, är emellertid intressant både i sig sjelf och äfwen derigenom att den sprider ljus öfwer det sätt, hwarpå en arkeologisk strid utwecklar sig. En framställning af striden rörande denna figur är ej blott egnad att framkalla medgifwanden åt de resultat, wetenskapen wunnit, utan kan ock gifwa en upplysande inblick i det sätt, hwarpå konstkritiken går tillwäga.

Den första personlighet, som möter oß i den strid, hwarom här är fråga, är den odödliga Winckelmann i början af förra århundradet, hwilken ock war den förste, som började skingra de dimmor, hwari den antika konstens arena på den tiden war inswept. Hans uppfattning af Apollo-Belvedere-statyen war den, att densamma framstälde Apollo i det ögonblick, han dödat odjuret Python. Alltjemt i den öfwertygelsen, att det war en båge, figuren ursprungligen hållit i sin wenstra hand, trodde han sig skåda den ljusa guden i det moment, då han från denna båge afskjutit den dödande pilen. För riktigheten af denna uppfattning talade det segerglada, triumferande uttrycket i ansigtets öfre del, liksom den känsla af wrede, som uppenbarade sig i den nedre.

Men Winckelmann hade förbisett, att kroppens ställning tyckes jäfwa en sådan uppfattning, liksom ock att kogrets läge talar deremot. Det sistnämnde skulle warit ett helt annat, kogret skulle ha sjunkit ned på ryggen, om figuren hade föreställts wara i hwila efter utförandet af denna kraftiga handling.

Emellertid hade denna Winckelmanns åsigt länge bestånd, och åtskilliga omständigheter, som sedermera iakttogos hos figuren, tjenade wisserligen att widare utweckla densamma men ingalunda att wäcka twifwelsmål om deß hufwudsakliga riktighet. Så wille konsthistorikern Visconti, med bibehållande af Winckelmanns uppfattning i öfrigt, i figuren se den af bildhuggaren Calamis skapade statyen af Apollo "Afwärjaren". Men flera saker hos figuren utwisa, att den förskrifwer sig från Lysippos' tid, och Calamis lefde dock ett århundrade förut. En annan trodde sig hafwa funnit en idealiserad framställning af Augustus, men hos figuren finnes ej — hwad dock borde hafwa warit fallet — minsta drag, som påminner om denna kejsares utseende.

Ett wigtigare monument i utwecklingen af denna stridsfråga war den derefter framkastade förmodan, att man här hade framför sig en pendant till den bekanta Diana af Versailles. Båda dessa figurer troddes nämligen wara ett supplement till Niobegruppen eller framställa Apollo och hans syster Diana, då de nedskjuta den öfwer sin fruktsamhet stolta Niobe och hennes barn, af hwilka, såsom bekant, gruppen wisar alla dödade eller döende med undantag af det yngsta, som modren trycker intill sin barm. Till denna åsigt slöt sig en man, som, fastän han sjelf ej war wetenskapsman, dock egde den öppnaste blick för antiken — Albert Thorwaldsen. Men det dröjde icke länge, innan mot denna uppfattning många och wigtiga inwändningar framstäldes. För det första är det alldeles intet owanligt, att i den antika skulpturen återgifwes **endast** den jordiska sidan af en myth, der gudar spelar en roll. Ja, det strider till och med mot denna skulpturs princip att i en grupp sammanföra så olika gestalter, såsom ses af mångfaldiga minnesmärken. Men deßutom förekommer, att Niobe genom hela sin storartade gestalt äfwensom genom sitt öfwerwäldigande uttryck skulle i den grupp, man sålunda föreställde sig, alldeles hafwa trängt undan de båda gudomliga figurerna, som dock i densamma skulle ha warit de öfwerordnade. Slutligen skulle den ställning, som, i fall suppositionen warit rigtig, måst anwisats dessa figurer, warit både onaturlig och oskön, då de skulle ha stått helt nära hufwudfiguren, midt bland de dödade barnen, afskjutande mot densamma sina pilar. (Forts.)

Från Stockholms observatorium

har A. B. mottagit följande intressanta meddelande:

Tidningen "Dagens Nyheter" för den 11 Nov. innehåller en notis öfwer Enckes komet, deri bland annat läses följande: "Då det ej tyckes wara att wänta något meddelande från wårt observatorium om densamma, skola wi återgifwa hwad föreståndaren för Bergens observatorium, hr Åstrand, om denna komet kungjort i tidningen Bergens Adresseavis". Såsom denna sats är stiliserad, synes han innebära en, om ock indirekt förebråelse, enär läsningen af densamma lätt kan leda till den föreställning, att D. N. skulle hafwa haft meddelanden från härwarande observatorium att förwänta, men blifwit beswiken häri. Jag tillåter mig derföre lemna den förklaring, att redaktionen af D. N. lika så litet som någon annan tidningsredaktion i Stockholm under den tid, jag förestått härwarande observatorium, uttalat sin önskan om att erhålla astronomiska meddelanden från denna institution. I en motsatt händelse hade man ingalunda haft att beklaga sig öfwer brist på tillmötesgående från min sida. Såsom ett bewis härför kan jag anföra den omständighet, att för någon tid sedan en notis af astronomiskt innehåll härifrån afsändes till Aftonbladet, ehuru jag war osäker, huruwida för densamma skulle lemnas rum i tidningens spalter. Då emellertid densamma intogs, så komma äfwen framdeles notiser af ofwannämnda slag att härifrån meddelas till nämnda tidning. Dylika meddelanden måste likwäl, då mig ej någon wink blifwit gifwen om hwilka upplysningar synnerligast kunna intressera de respektive tidningsredaktionerna, bero derpå, huruwida jag finner ett sådant innebära något intresse för allmänheten, samt i alla händelser derpå, huruwida en ny upptäckt eller ett nytt astronomiskt resultat på ett eller annat sätt kommit till min kunskap så tidigt, att desamma ej redan genom främmande tidningar kunna wara bekanta.

Med den Enckeska kometen war förhållandet just sådant, att underrättelsen om deß warseblifwande hitkom så sent, att jag måste förmoda underrättelsen härom redan wara intagen i tidningar, som äro spridda i Stockholm. Ty sedan denna komet länge warit eftersökt med instrumenter, som just för detta ändamål egna sig wida bättre än något af de på härwarande observatorium befintliga, och ett par utländska angifwelser om deß warseblifwande wisade sig wara förhastade, lästes i ett och samma nummer af tidskriften "Astronomische Nachrichten", att denna komet blifwit obserwerad

den 8 Okt. i Twickenham,
„ 10 „ i Lund,
„ 8 „ i Marseille.

Det war således ej att antaga annat än att wi i något sydswenskt blad skulle se observationen i Lund meddelad, i händelse ett sådant meddelande der ansågs nödigt; att afgöra häröfwer tillkom i alla händelser icke mig.

Slutligen tillåter jag mig den anmärkning, att det synnerligen stora intresse, som den Enckeska kometen werkligen har för astronomien, ej direkte ligger i beskaffenheten af deß bana, hwartill i senare tider åtskilliga motstycken blifwit bekanta. Ännu mindre har deß fysiska beskaffenhet något speciellt intresse, och deß utseende genom en refraktor är sådant, att red. af D. N. troligen skulle finna sin förwäntan i högst ringa grad tillfredsstäld. Sitt största intresse har denna komet derigenom, att han till följd af åtskilliga omständigheter troligen först skall lära oß, huruwida den eter, som antages uppfylla werldsrymden, kan förorsaka något mekaniskt motstånd eller om det gifwes en himmelskropp, hwars rörelse häntydde på något annat inflytande än den allmänna attraktionen. Härtill äro dock räkningar af en särdeles omfattande natur erforderliga, hwilkas utförbarhet först i den aldra sista tiden blifwit bewisad. Det skall framdeles wisa sig, att härwarande observatorium i ej ringa mån deltagit i hithörande undersökningar.

Stockholms observatorium den 23 Nov. 1871.

Hugo Gyldén.

Utrikes.

Posterna.

Furst Adolph Auersperg, hwilken står i spetsen för den nya cisleithanska ministèren, är yngre broder till den förre österrikiske ministerpresidenten furst Carlos Auersperg och född 1821; han är medlem på lifstid af herrehuset och har under de senaste åren warit ståthållare i Salzburg. I politiskt hänseende har han icke spelat någon framstående roll, ehuru han i herrehuset flere gånger har uppträdt och förswarat författningen af år 1867. I den stora adreßdebatten i herrehuset den 16 Januari 1870, då frågan om utwidgandet af de enskilda landtdagarnes makt och sjelfständighet blifwit wäckt af federalisterna, röstade furst Adolph Auersperg med den författningstrogna majoriteten (57 röster mot 27) mot hwarje förstoring af landtdagarnes rättigheter. Då hans äldre broder i September 1868 på grund af oenighet med grefwe Beust hade nedlagt ministerpresidentplatsen, sökte kejsar Frans Joseph förmå furst Adolph Auersperg att bilda det nya kabinettet, hwilket denne emellertid afslog. Det lär wara den nye cisleithanske ministerpresidentens mening att utskrifwa nya wal till landtdagarne. Det ser således ut, som skulle tyska författningspartiet denna gång hafwa wunnit segern och bemäktigat sig styrelsen. Emellertid är det icke derigenom afgjordt, att det skall lyckas för regeringen att samla ett riksråd med tysk (författningsenlig) majoritet.

För att lemna ett begrepp om de oupphörliga omkastningarna i regeringssystemet i Österrike kunna wi nämna, att det efter furst Metternichs afgång den 31 Mars 1848 under de tjugotre efterföljande åren funnits 110 ministrar i Österrike. Af dessa hafwa 23 aflidit; 87 lefwa ännu och åtnjuta pensioner, som i medeltal stiga till 4000 floriner. Twå af dem, Giskra och Widmann, hafwa frivilligt afstått från att uppbära pension. Endast twå ministrar, furst Schwarzenberg och hr Becke, hafwa dött, medan de ännu innehade sitt embete.

Andrassys organer i **Ungern** uttala sig mycket bestämdt mot det tyska författningspartiets motstånd mot den polska utjemningen.

Tidningen "Moskwa" innehåller en anmärkningswärd artikel rörande **tyska sjöstyrkan i Östersjön,** hwilken artikel söker bewisa, att, såwida ej några afgörande åtgärder ofördröjwadt widtagas för att hålla det tyska inflytandet å detta håll inom wederbörliga gränser, Ryßland skall finna sin makt lika mycket begränsad i Östersjön som förut i Swarta Hafwet. Tyskland har, heter det i artikeln, sådana ofantliga ressurser, att det lätt inom en jemförelsewis kort tidrymd skulle kunna bilda en flotta, som endast öfwerträffades af Englands, och en sådan flotta i förening med befästningarna af Kiel skulle twinga ryska flottan i Östersjön till ren owerksamhet. Det enda sättet att förekomma detta anser tidningen wara att neutralisera Danmark och skaffa det tillbaka de delar af Nordslesvig, Düppel och Als inberäknade, till hwilka det enligt Pragtraktatens 5:te artikel eger berättigade anspråk. Det senaste kriget, heter det widare, har utwisat, huru äfwen en så liten stat som Belgien, belägen mellan twå mäktiga krigförande stater, kunde bibehålla sin neutralitet, och det finnes intet skäl, hwarför ej ett neutraliseradt Danmark skulle wara lika lyckligt i händelse af ett krig mellan Tyskland och Ryßland. Swerige skulle wisserligen ej hafwa ett lika stort intresse af en sådan plan som Ryßland, ty större delen af deß handel till sjös är nu koncentrerad i Göteborgs hamn; men det är otwifwelaktigt, att äfwen detta land skulle ingå på en åtgärd, som wore beräknad på att skydda och stärka deß skandinaviske granne. Näst Ryßland är England mest intresseradt af att sjöfarten i Sundet hålles fri, och äfwen England hyser starka sympatier för Danmark. Men — tillägger artikelförfattaren — om något skall göras, bör det göras ofördröjwadt, ty om Ryßland wäntar, tills Kiel är så befästadt, att det kan beherrska Sundet, skall det wara för sent.

Det allmänna **sedlighetstillståndet i Berlin** och polisens maktlöshet gentemot den tilltagande rättsosäkerheten gifwa fortfarande anledning till skildringar, hwari den nya kejsarstaden framställes som ett werkligt Sodom, långt wärre än det af tyskarne så ofta nedswärtade Paris. Från Berlin skrifwes t. ex. till "Augsb. Zeitung": "Det präktiga galler, som är uppfördt omkring Schillers monument, har blifwit illa tilltygadt af pöbeln. Efter owäsendet den 10 dennes bewakas monumentet dag och natt af en fördubblad poliswakt. Starka polispatruller tåga genom gatorna i följd af medborgare-representationens klagomål öfwer det owäsen, som anställes af lättfärdiga qwinnor och deras tillbedjare. Detta är emellertid endast en palliativåtgärd. För att fullkomligt aflägsna det onda och hålla styr på dessa sköna sällskap, måste man framför allt taga itu med lastens egentliga hålor, de så kallade nattliga konditorierna och wissa slag af restaurationer, införa en strängare uppsigt öfwer danslokalerna och småteatrarne samt framför allt annat organisera en nattpolis. Dertill fordras wisserligen, såsom flere kretsföreståndare hafwa framhållit, en bättre aflöning åt de stackars wäktarne, hwilka äro så uselt lönade, att man icke kan undra på, att de icke alltid sköta sina pligter så, som de borde, utan mot en handtryckning äro benägna för att tillsluta ögonen för demimondens utswäfningar och wilda tygellöshet."

Från Berlin telegraferas den 17 dennes till Times: "**Baiern** har föreslagit förbundsrådet, att en lag skall föreläggas parlamentet, enligt hwilken de prester, hwilka ohelga predikstolen genom att från den uppmana allmänheten till opposition mot regeringen, skola ställas under kriminelt åtal. Det kan betraktas som säkert, att lagförslaget skall gå igenom både i förbundsrådet och parlamentet, ehuru det strider mot de mellan påfwen och de särskilda tyska regeringarna förut afslutade konkordaten".

La France meddelar från Luzern, att **grefwen af Chambord** befinner sig derstädes och mottagit omkring 200 fransmän, hwilka ifrigt uppmanade honom att gå in på en fusion med de orleanska prinsarne och uppgifwa sina anspråk rörande den hwita fanan. Grefwen swarade, att han skulle skatta sig lycklig af att få mottaga de orleanska prinsarne, men han tillbakawisade kraftigt hwarje plan om, att han skulle afstå från sina rättigheter.

Indep. belge's korrespondent i **Versailles** meddelar, att man är sysselsatt med utarbetande af ett lagförslag, hwarigenom de indragna tidningarna Avenir national och Pays förbjudas att utkomma i provinserna. Regeringen hotar att tillkämpa lagen om ocker mot den nuwarande spekulationen i guld.

Från **Paris** meddelas, att å nationaltryckeriet tryckes nu den "gula bok", som skall utdelas till de deputerade genast efter deras återkomst. Bland andra wigtiga aktstycken skall den innehålla: 1) de, som handla om hr de Choiseuls och grefwe d'Harcourts sändning till Florens och Rom; 2) de, som angå hr Pouyer-Quertiers sändning; 3) de, som beröra hr Ozennes resa till London (angående det stora lånet).

En korrespondent i London till "Neue freie Presse" will weta, att den bonapartistiske **generalen Fleury** inledt en sammanswärjning bland en flere högre officerare wid franska arméen, gående ut på ingenting mindre än att häkta Thiers och utropa franska kejsardömet. Thiers skall wara i besittning af högst komprometterande bref.

Till Times telegraferades den 17 dennes från **Paris: Benådningskommissionen** sammanträdde i dag för att afgifwa sitt utlåtande om fyra personer, som blifwit dömda till döden af krigsrätten i Marseille, men republikens president, som bewistade sammanträdet, önskade, att icke något afgörande beslut genast skulle fattas. Kommissionen uppsköt då sin sammankomst i tre eller fyra dagar, tills noggrannare upplysningar ingått. Det heter, att kommissionen i det hela taget icke skall afgifwa sitt utlåtande angående de lifdömda, innan den tagit del af alla handlingarna och bewisen samt derigenom blifwit satt i stånd att jemföra de olika graderna af förbrytelser.

Från **England,** det protestantiska England, har nu utgått den första katholska missionen, hwilken skall söka att omwända negrerna i Nord-Amerikas Sydstater.

Drottning Victoria skulle som i dag afresa från Balmoral Castle och begifwa sig till Windsor, der allt är iordningsstäldt för hennes mottagande.

Den bekante kommunistgeneralen **Cluseret,** som efter kommunens nederlag begaf sig till Amerika, men der icke blef wäl mottagen, har nu begifwit sig till Mexico för att erbjuda Juarez sin tjenst.

Telegraf-rapporter.

(Telegram från swenska telegrambyrån.)

Brüssel den 22 Nov. I deputeradekammaren interpellerade Barat i dag ministèren och tadlade densamma på det skarpaste derför, att Dedecker, som tillförene war styresman för den Langrand-Dumonceauska affären, blifwit utnämd till guvenör i Limburg. En bullrande folkdemonstration egde rum utanför kammaren och kungliga palatset under lefwerop för Bara och rop af ned med ministèren.

London den 23 Nov. Prinsen af Wales har warit sjuk i några dagar af början till tyfusfeber; symptomerna äro dock icke häftiga.

London den 23 Nov. Daily News **meddelar: Det nya förslaget från Frankrikes sida till en ny handelstraktat innehåller en betydlig förhöjning af införseltullen på hampa, lin, ull och bomull, och detta skall räcka till år 1877. Nationalförsamlingens rätt att ratificera förbehålles.**

Berlin den 23 Nov. Från tyska riksdagen meddelas: Lagen om den nya myntfoten för riket har warit föremål för behandling. Deputeraden Braun inlemnade en resolution, hwari han uppmanade rikskansleren att med det första möjliga framlägga ett förslag om statskassebewisens indragande. Denna resolution antogs.

Literatur.

The Descent of Man and selection in relation to sex *by Charles Darwin.* In to volumes. With illustrations. London 1871.

II.

De moraliska egenskaperna hos menniskan hänföras af Darwin till den sociala instinkten, hwilken hos de lägre djuren wisar sig i en böjelse att utföra wissa bestämda handlingar. Högre upp i djurens serie erhålla dessa egenskaper en allmännare och mera omfattande karakter; de sällskapliga djuren finna behag i sina likars sällskap, afwärja gemensamt hotande faror, förswara och hjelpa hwarandra inbördes. De wigtigaste elementen i detta slags instinkter äro kärlek och sympathi. Darwin håller till och med för troligt, att hwilket djur som helst, som egde mycket utpräglade sociala instinkter, skulle till slut erhålla ett samwete, då deß intellektuela förmögenheter utwecklats så, att de kunde jemföras med menniskoförståndet. Reflexionen, språkets wana och samhällets allmänna åsigt skulle som moraliskt gilla ett wißt, för allas bästa gagneligt uppförande. Wälförståndets behöfde den på detta sätt förwärfwade moraliska känslan icke nödwändigt wara identisk med wår, utan den kunde wara afpassad efter de ursprungliga instinkternas egendomliga beskaffenhet. Darwin anför många exempel, som ådagalägga, att wissa yttringar af de sällskapliga djurens instinkter likna handlingar, som ingifwas af en på öfwerläggning beroende wälwilja, för att icke säga af moraliska dygder. (De af Darwin nämnda fallen hafwa dock redan warit synliga i en swensk tidning, hwarför wi icke här skola upptaga utrymme med att citera dem.) Sådana prof på ömhet wisas af djuren stundom äfwen för warelser af helt skilda slägten; Darwin anför ett i sanning rörande bewis härpå, hwilket wi icke wilja undanhålla wåra läsare: En wäktare i Zoological Gardens wisade mig — säger han — för några år sedan ett djupt och knappast heladt sår, som en ondsint babian hade tillfogat honom, under det han låg på knä på burgolfwet. En liten apa, som lefde i samma rum och mycket höll af wäktaren, men som hyste en förskräcklig fruktan för babianen, störtade sig icke desto mindre, då hon såg sin wän i fara, på angriparen samt oroade honom så häftigt genom skrik och bett, att karlen kunde komma undan, dock icke utan att hafwa lupit stor fara till lifwet. — Enligt Darwin blifwa de sociala instinkterna, om de understödas af eftertanken, grunden till samwetet; ty om de duka under i kampen med något häftigt begär, framträda de wid efteråt anstäld jemförelse så mycket starkare och då under form af samwetsförebråelser.

Då det är fråga om utwecklingsläran, hwilken härleder menniskan från någon lägre warelse, framställer sig den frågan, huru en så beskaffad åsigt kan förenas med tron på själens odödlighet. Ingenting — säger Darwin — hindrar oß dock att tro derpå; enda swårigheten är att weta, wid hwilken tidpunkt af slägtets utweckling man bör börja att anse det bestämdt för ett odödligt lif. Få personer bekymra sig om det omöjliga i att noggrant bestämma det ögonblick i individens utweckling, mellan det embryonära lifwets första början och födelsen, då den blir en odödlig warelse. Man bör icke göra sig mera bekymmer, emedan det icke är möjligt att angifwa det utwecklingsstadium för wårt slägte, då djuret icke mera helt och hållet dör. "Jag kan icke dölja, — säger Darwin i anledning häraf — att slutsatserna i min bok skola af wissa menniskor framställas som djupt irreligiösa. Må den, som så uttyder dem, då wisa, att det är irreligiösare att förklara menniskoslägtets ursprung medelst detsammas härledande genom fortgående variation från någon lägre form än att förklara individens födelse efter den wanliga aflelsens lagar. Individens och slägtets uppkomst är med samma rätt länkar i denna kedja af händelser, hwilken förståndet nekar att betrakta som resultatet af en blind slump."

"Den slutsatsen, — yttrar Darwin widare — att menniskan härstammar från någon lågt organiserad form, skall likaledes helt wißt hos mången wäcka afsmak. Men det kan swårligen wara något twifwel om, att wi äro afkomlingar af barbarer. Den förwåning, som jag kände, när jag först såg en flock eldsländare på en wild och isig strand, skall aldrig gå ur mitt minne, ty den tanken uppstod genast i min själ: Sådana woro wåra förfäder! Dessa menniskor woro alldeles nakna och öfwersmetade med färg, deras långa hår sammantofwadt, munnen förwriden af sinnesrörelser och hela deras uttryck wildt, hemskt, tröstlöst. De kände ej till någon konst och lefde likt wilda djur af sin fångst, hade ingen styrelse och intet förbarmande ens med likar af sin egen lilla stam. Den, som sett en wilde i hans födelseland, skall icke känna mycken blygsel öfwer att twingas erkänna, det blodet af en ännu lägre warelse flyter i hans ådror. För min del skulle jag lika gerna wilja hafwa härstammat från den lilla hjeltemodiga apa, som trotsade sin mäktiga fiende för att rädda sin wäktares lif, — — — — som från en wilde, hwilken finner sin fröjd i sina fienders plågor, gifwer blodiga offer åt onda makter, slår sina barn mot klippan, så att lifwet förswinner, behandlar sina hustrur wärre än slafwar, känner ingen anständighet och är henfallen till den gröfsta sinlighet och wantro."

Menniskans härledning är icke det enda ämne, hwarmed Darwin sysselsätter sig i sitt nya werk. Han egnar deri äfwen mycken uppmärksamhet åt könsurwalet, hwilket han knappast widrört i sina föregående arbeten. Med könsurwal förstår Darwin det företräde, som de bättre utrustade individerna ega framför andra individer af samma kön, då deremot det naturliga urwalet beror på båda könens gemensamma framgång under alla åldrar i kampen för tillwaron. Könsurwalet är werksamt på twenne sätt: antingen besegra de starkare hanarne de swagare, under det att honorna förhålla sig passiva, eller ock täfla hanarne i att behaga sina honor, hwilka då göra sitt wal i öfwerensstämmelse dermed. Denna sednare form af könsurwalet är fullkomligt analog med den, som utöfwas af boskapsuppfödare, hwilka till afwelsdjur wälja de wackraste och bästa individerna i sina hjordar.

Inom de lägre afdelningarna af djurriket spelar könswalet icke någon märkbar rôle. Molluskerna, hwilka ofta hela lifwet igenom förblifwa på samma ställe, och hermaphroditiska djur, hos hwilka båda könen äro förenade, kunna icke här medtagas i räkningen. Deremot blifwo, då man uppstiger till insekterna och vertebraterna, werkningarna af täflingen mellan könen tydligare: olikheten mellan båda könen är deßutom nästan allestädes densamma, det må nu wara hos däggdjur, foglar, kräldjur, groddjur, fiskar, insekter, till och med hos kräftdjur. Det är i allmänhet hanen, som uppsöker honan, han ensam är rustad till strid. Hanen är med få undantag större och starkare, modigare och stridlystnare än honan, *) från hwilken han deßutom skiljer sig genom åtskilliga andra karakterer, t. ex. sångorganer, körtlar, som afsöndra starkt luktande ämnen, allahanda slags prydnader (isynnerhet hos foglarne), lysande färger o. s. w., hwaremot honorna hafwa långt enklare och mindre i ögonen fallande drägter. Hwarje art wet ock att draga fördel af dessa yttre företräden under fortplantningstiden. Sångfoglarne sjunga af alla krafter, cicaderna och syrsorna uppstämma ett döfwande buller, åtskilliga foglar hålla lek, några hanar uppföra till och med dansar inför sina skönas ögon, påfoglar och paradisfoglar roa sig med att utbreda sina praktfulla fjädrar i solens strålar.

Darwin hopar exempel och uppdrager de egendomligaste skildringar från djurens lif, i det han genomgår det ofantligt stora djurriket. Anwändandet af rösten wisar sig för oß ur en helt ny synpunkt: den är framför allt annat en kallelse. Hanarna af några fiskar (hafsgösar, häsfiskar), af skölpaddorna, krokodilerna och många groddjur frambringa tydliga ljud under parningstiden. Foglarne och insekterna äro föga bullersamma utom under denna tid. Hos däggdjuren är det swårt att uppwisa detta förhållande med rösten; Darwin tror dock, att ursprunget till musiken bör sökas i de modulationer, hwarmed wåra aplika förfäder sökte smeka det andra könets hörselorganer. Man känner deßutom en apa, som sjunger, nämligen en gibbon, Hylobates agilis. Waterhouse säger om detta djur: "Det har en stark och mycket klangfull röst; det genomlöper den chromatiska skalan uppåt och nedåt, och deß högsta not är wid oktaven till den lägsta". Det är icke mindre förwånande att se, till hwilken grad skönhetssinnet och smaken för prydnader hos djuren inwerka på könsförhållandena. Det egendomligaste exemplet härpå lemnas af chlamyderna, foglar, som likna wåra rapphöns, och hwilka bygga sig bröllopsalléer af sina trädqwistar, hwilka de nedsticka med den gröfre ändan i en wall af runda kiselstenar, som förut blifwit ordnade på ett wäl afröjdt ställe. Anläggningen är tillräckligt rymlig, för att de båda foglarne skola kunna gå bredwid hwarandra inі densamma. Sedan den sålunda bildade löfsalen blifwit färdigbygd, försköna de densamma med alla lysande föremål, som de kunna förskaffa sig, såsom snäckskal, brokiga fjädrar, klädesbitar, förgylda knappar o. s. w. Gamar och trappar wända sig och kokettera på det befängdaste sätt för att behaga sina käresțor. Hägrar defilera i rad, några hönsfoglar utföra danser och hålla musikaliska öfningar, hwilka wanligen sluta med kamp på lif och död.

Då man läser sådana egendomliga skildringar af djurens sedwänjor, kommer man att tänka på, att många saker, som man ser hos wildarne kunna anses bilda öfwergången mellan djurens instinkter och de wanor, som blifwit rotfästade genom wår civilisation. Wi behöfwa endast tänka på den böjelse, som negrerna hysa för lysande föremål och på de tatueringar, hwarmed indianerna betäcka sina kroppar. De skönhetsegenskaper, hwilka göra intryck på en apas sinne, äro knappast underligare än de, som wäcka wildarnes beundran. Då dessa icke hänga ringar i näsan eller sätta träskycken i läpparne, wanställa de sina barns hufwuden, slå ut några tänder på sig eller swärta sina tandrader. Enligt Burton pläga Somali-männen, då de skola wälja sig hustrur, uppställa de qwinliga giftermålskandidaterna på linia och wälja dem, som äro mest utwecklade de tergo.

Strid förekommer öfwerallt i djurwerlden och låter hanarne ofta dyrt betala förwärfwandet af en maka. Det gifwes djurarter, som äro synnerligen stridslystna, t. ex. en rapphönsart (Ortigornis gularis), hwars hane eger skarpa sporrar; ockå finnes bland dem knappast någon, som ej har bröstet betäckt med ärr efter gamla sår. Äfwen hos wildarne är egandet af en qwinna en beständig anledning till twister och strider. I södra Amerika taga indianerna sig icke hustrur före tjugo års ålder, emedan de måste afwakta den tid, då de erhålla tillräckliga krafter att besegra sina rivaler. Gorillorna kämpa på samma sätt med hwarandra och förswara med sina tänder sin serail. De öfwerdrifwet utwecklade hörntänder, som man stundom warseblifwer hos menniskan, äro en återgång genom atavism till ett förhållande, som erinrar om stamfädrens wanor. Det är endast i den mån, som menniskoslägtet want sig wid den upprätta ställningen, som käkarne och tänderna förminskats till storleken.

I allmänhet skilja sig hanarne äfwenledes från honorna genom åtskilliga andra egendomligheter än de egentliga könsskilnaderna, nämligen genom wapen, som göra tjenst i kampen med rivaler och genom prydnader, hwarmed de kunna behaga honorna. Dessa sekundära könskarakterer uppträda wanligen ej förr, än djuren blifwit fortplantningsskickliga, och finnas ofta endast under parningstiden; ungarne af båda könen äro till en början föga skiljaktiga och likna då mödrarna. Man kan antaga, att dessa sekundära karakterer förwärfwas genom det naturliga urwalet. Lagarne för ärftligheten bestämma, om de förwärfwade egendomligheterna skola öfwerflyttas endast till det ena eller till båda könen. De förändringar, som uppträda först i en framskriden ålder, öfwerflyttas oftast blott till samma kön och äro isynnerhet föremål för det naturliga urwalet; de förökas och befästas småningom genom fortsatt urgallning. Stundom äro de af könsurwalet frambragta förändringarna så betydande, att de båda könen blifwit hållna för skilda arter, stundom äfwen förda till olika slägten. Som det är bewisadt, att de wackraste och egendomligast utrustade hanarne äro mest omtyckta och gynnade af honorna, kan man hålla för säkert, att sådana egendomligheter skola widare utwecklas och förökas genom förärfning.

Tillämpningen af dessa principer på menniskan möter en betydande swårighet i det stora afstånd, som skiljer oß från naturtillståndet. Genom att sluta från förhållandet hos de lägre djuren kan man förmoda, att mannen har det sexuela urwalet att tacka för flere af sina sekundära olikheter med qwinnan, t. ex. för sin styrka och sitt mod. Strider hafwa gjort hans benbyggnad kraftfull; behofwet att behaga har skaffat honom ett skägg. Det är på detta sätt, som könsurwalet i långt aflägsna tider har kunnat frambringa racer. I wåra dagar träffar man wäl på några omständigheter, som utgöra stöd för denna åsigt, men de äro ej många. Yolof-negrerna, hwilka äro mycket wackra, tillskrifwa detta det bland dem rådande bruket att sälja alla fula slafwinnor. Hos nutidens wil-

*) Stundom, t. ex. hos kasuaren m. fl., är honan större och wackrare än hanen, hwilken sednare då också ensam öfwertager äggens rufwande.